

DE ALFABETBETER

Eerder verschenen van Ronald Sniijders
en Fedor van Eldijk bij De Harmonie

Een normaal boek (verzameld proza, 2006)

Binnenland 1 (hoorspelboek, 2009)

Een Ander Boek (raamvertelling, 2012)

De Alfabetweter (woordenboek, 2013)

Scheurkalenders (niet meer leverbaar):

De Schrikkelkalender 2016

De Schrikkelkalender 2020

Ronald Sniijders publiceerde ook

Kopdichtbundel (2017)

**RONALD
SNIJDE
FEDOR
VAN ELD
RS
IJK**

ABCDEFFGHI
ALFABCDEF
ET
BETER

De Harmonie

Hoofredactie

Drs. R.O. Snijders & F. van Eldijk

Redacteuren

Drs. E. Berkens

Dr. T. van Liempt

Drs. M. Opdam

Drs. F. Smit

Prof. dr. G. van Tuinen

Dr. N. Wijnkamp

M. Duyurkur

Drs. L. van Heemswijden

Dr. T. Dotirlec

Drs. M. Hefters

Tegenwerking

H. Blokland

Eindredactie

Evert

Het allereerste woordenboek
met de ENA-beste volgorde

Woord vooraf

DE ALFABETBETER ALS VOORSLAGWERK

Voor u ligt *De AlfabetBeter*, een gloednieuw woordenboek waarin wij de Nederlandse Taal verrijken met 1000 nieuwe woorden en de bijbehorende betekenissen. Woorden waarvan u de noodzaak nog niet eerder had vermoed, en na lezing wellicht nog steeds niet. Maar we gaan nog verder: het alfabet zelf krijgt een metamorfose, we hebben het aangepast aan de maatstaven en wensen van deze tijd.

Ons vorige boek, *De Alfabetweter*, maakten we vanuit het idee dat er betere woorden met het alfabet te verzinnen waren. Met *De AlfabetBeter* willen we niet alleen nog eens 1000 nieuwe woorden introduceren, maar eindelijk ook het alfabet zelf verbeteren.

alfabetbeter, (m.) -s, upgrade van het alfabet door een verbeterde volgorde en goeiere woorden.

De AlfabetBeter is niet zozeer een naslagwerk, als wel een voorslagwerk, zoals u ook kon lezen in *De Alfabetweter*:

voorslagwerk, (m.) -en, boek waarin men zaken opzoekt voordat men erover gehoord of gelezen heeft.

In dit voorslagwerk vindt u, zoals gezegd, niet alleen nieuwe woorden, maar evenzoveel nieuwe betekenissen. Betekenissen voor woorden in een nieuwe — en misschien wel betere, of wellicht een andere wereld. Al sinds 1998, het historische jaar waarin wij zijn begonnen met het aanvullen van de woordenschat, is ons uitgangspunt: verander de wereld, begin bij de taal.

NIEUWE VOLGORDE

De volgorde van het oude alfabet is meer dan drieduizend jaar oud en was, dat vonden wij ook, nodig aan vervanging toe. We hebben gekeken naar welke letters u het meest gebruikt in uw dagelijks taalgebruik en op basis daarvan de volgorde aangepast.

Het oude alfabet was in wezen volstrekt willekeurig in zijn lettervolgorde: ABCDEFG... een volgorde die geen recht deed aan de bijdrage van elke letter aan onze taal. Letters die nauwelijks nut hebben stonden in dit achterhaalde systeem pontificaal tussen populaire en veelgebruikte letters als de P en de R.

Daarom introduceren wij in dit boek een verbeterde volgorde die recht doet aan de letters die u zoveel gebruikt zoals de E, de N, de A, natuurlijk, maar ook de T, de I, R, O, D enzovoorts. In wezen geven we met dit nieuwe alfabet de taal weer terug aan u, de gebruiker.

We hebben de volgorde bepaald op basis van grondig onderzoek, uitgevoerd door de Stichting voor Publieksvoorlichting over Wetenschap en Techniek in 1985.^[1]

Omdat we beseffen dat veel lezers van *De Alfabet-Beter* zullen moeten wennen aan de nieuwe ENA-volgorde hebben we op verzoek van de uitgever en alle mensen om ons heen achter in dit boek een register opgenomen met daarin de woorden op volgorde van het inmiddels achterhaalde ABC. We hopen echter dat u in het gebruik snel de voordelen van de nieuwe indeling zult merken.

[1] Dat het maar liefst 35 jaar heeft moeten duren voordat een betere indeling van het alfabet zijn weg vond naar een gezaghebbend woordenboek, is veelzeggend voor het conservatisme van de Nederlandse taalmaffia, die willens en wetens woorden voor u achterhoudt en naslagwerken als de *Dikke van Dale* de hand boven het reactionaire hoofd houdt. U wordt al decennia willens en wetens dom gehouden, door taalnazi's, spellingsgutmensen, docenten Nederlands en andere kommaneukers.

VERANTWOORDING

De totstandkoming van een woordenboek als dit, met betekenissen die vooruitlopen op de werkelijkheid, is een lange weg met vele valkuilen. Het is voor de samenstellers van een dergelijk richtingbepalend werk van het grootste belang steeds bewust te zijn van de onmetelijke verantwoordelijkheid die op hun schouders rust. Omdat zij werken met een nieuwe werkelijkheid, zijn de keuzes die zij maken vaak sturend voor onze gemeenschappelijke toekomst, en in het bijzonder natuurlijk de toekomst van onze taal.

Voor het eerste deel van ons levenswerk, *De Alfabetweter*, hebben we reeds een set criteria ontwikkeld voor de opname en omschrijving van de woorden in de vestibule.^[2] We hebben deze regels opnieuw gehanteerd en vonden bij de samenstelling van dit woordenboek slechts in enkele gevallen een toevoeging noodzakelijk. We verwijzen daarom voor dat deel van de verantwoording naar voornoemd boek, *De Alfabetweter* (Sniijders en Van Eldijk, De Harmonie, 2013, p. 6-9).

[2] [Bedoel je hier echt ‘vestibule’ of meer iets van ‘woordenlijst’? –Evert] [Ja, woordenlijst –Sniijders & Van Eldijk]

Wat we hier wel nader willen toelichten, is de totstandkoming van de nieuwe ENA-lettervolgorde. Het is naar onze overtuiging belangrijk dit keer uiterste transparantie te betrachten over waarom binnen ons vernieuwde alfabet de betreffende letter op de betreffende plaats is gekomen.

De basis hiervoor werd gelegd in het onderzoek naar de frequentie van alle letters in de Nederlandse taal, uitgevoerd door de Stichting voor Publieksvoorlichting over Wetenschap en Techniek. Voor dit onderzoek werden over een periode van vier weken redactionele krantenteksten uit de *Haarlemse Courant* onderzocht. Op basis van bijna anderhalf miljoen woorden werd de frequentie van elke afzonderlijke letter gemeten. Dit resulteerde in de nieuwe volgorde die wij hier voor het eerst hanteren: een ranglijst aflopend in populariteit, van de veelgebruikte E tot de suffe Q.

Ter controle werd aan een panel van zeven dronken taalwetenschappers gevraagd wat hun mening was over de verschillende letters. Dit leverde weliswaar geen fundamentele nieuwe inzichten op voor het opstellen van het nieuwe ENA, maar wel bruikbare quotes die moesten helpen het onderzoek toegankelijker te maken voor televisie.

‘[De q] is een waardeloze letter, is gewoon een gemankeerde k. Hij komt zelden voor, zelfs niet in het woord kukuleku, 3 kansen om erin voor te komen en ze dan niet grijpen, dan wil je het duidelijk niet. Een sukkel van een letter.’

‘De f van “ff niet”. We hebben al een v, waarom dan ook nog een f. Ja, de f van fiets, ja. Maar de rest van alle vervoermiddelen schrijf je allemaal met een v. He, veerboot, vliegtuig, voetganger, vouwfiets, vouwwagen, volkswagen, volkswagen polo, volkswagen golf... En het enige “vervoermiddel”, vervoermiddel is trouwens ook met een v, het enige vervoermiddel met een f is de fiets, zo’n lullige fiets, dat is de enige f in het hele verkeer. En verkeer is ook met een v. Dus de f is gewoon een Fremdkörper. Dat is wel weer met een f. Maar dat is weer geen Nederlands. Dus fuck you, f!’

‘[De a van] aarsgat! De AAAAAAA. Wat een ranzige letter is dat. Aars, anus, afscheiding, acne, afters, afval, aambeien, alleen maar smerigheid, aandoening aan je lul... Dat dit zo’n populaire letter is, dat zegt helaas iets over de staat van de cultuur in onze Lage Landen.’

Bovenstaande citaten geven naar onze mening aardig weer waarom sommige letters populairder

zijn dan andere. Maar zoals gezegd was het de analyse van teksten, en het vlijtig telwerk van de stagiair destijds, dat aan de basis stond van het ENA. Voor wie onderzoek pas betrouwbaar wordt als er een tabelletje bij staat, hiernaast de resultaten per letter in een tabelletje.

*De samenstellers,
Drs. R.O. Snijders en F. van Eldijk*

Amsterdam, oktober 2020